

Затверджую
Заступник директора з НВР
_____ Андрощук І. І.
«__» _____ 202__ р.

Навчальна програма
предмета
«Українська література»
для професій
«Кравець. Вишивальниця»
Група № 14
«Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів»
Група № 11
«Майстер з діагностики та налагодження електронного
устаткування автомобільних засобів»
Група № 15
«Електрозварник ручного зварювання»
Група № 16

Погоджено на засіданні циклової комісії викладачів
словесних та суспільних дисциплін
Протокол № __ від «__» _____ 202__ р.
Голова циклової комісії
_____ Чигринюк І. В.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
предмета «Українська література»
(кількість годин – 70)

Кі-ть годин	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
5	<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Учень/учениця:</i> характеризує в загальних рисах суспільно-культурні умови розвитку літератури 1870-1890 рр.; розповідає про письменника, називає його основні твори; коментує оцінку І.Франком творчого доробку І.Нечуя-Левицького; визначає жанр твору; коментує проблематику повісті; характеризує образи-персонажі, засоби їх зображення; порівнює образи дійових осіб; пояснює авторську позицію; виокремлює засоби комічного у творі, пояснює їхню роль.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Учень/учениця:</i> установлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями твору; висловлює власну думку про українську ментальність, національний характер, народну мораль і етику; застосовує набуті знання для порівняння творів української та зарубіжної літератур; зіставлення специфіки розкриття теми в різних видах мистецтва; визначає роль і місце української літератури у світовому контексті.</p> <p>НЛ-2,3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення основних рис української ментальності, її значення для самопізнання й успішної реалізації в сучасному суспільстві.</i></p>	<p style="text-align: center;">ВСТУП РЕАЛІСТИЧНА УКРАЇНЬКА ПРОЗА Українська література другої половини ХІХ ст. у контексті розвитку тодішнього суспільства, культури, мистецтва. Новий етап національно-визвольного руху, культурно-просвітницька діяльність «громад». Періодичні видання. Розвиток реалізму, натуралізму, пізній романтизм. Тодішні поезія, драматургія. Особливості реалістичної прози.</p> <p style="text-align: center;">Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»</p> <p>Життя і творчість письменника як новий імпульс української літератури («Колосальне всеобіймаюче око України» (І.Франко)). «Кайдашева сім'я» – соціально-побутова повість-хроніка. Реалізм твору, сучасна (вічна) актуальність проблеми батьків і дітей. Колоритні людські характери в повісті. Українська ментальність, гуманістичні традиції народного побуту й моралі. Ствердження цінностей національної етики засобами комічного.</p> <p>ТЛ: соціально-побутова повість, реалізм (поглиблено). Засоби змалювання комічного (поглиблено).</p> <p>МЗ: розвиток української культури наприкінці ХІХ ст. (<i>історія</i>).</p> <p>МК: «Вид на гору Спаса у Стеблеві» Ф.Різниченка. «Українська ніч» А.Куїнджі – улюблена картина, «Appassionata» Л. ван Бетховена – улюблена мелодія письменника. «Кайдашева сім'я» в постановці Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка (Київ). Екранізація твору, ілюстрації до нього А.Базилевича. Малярські роботи Г.Курбе, В.Орловського, А.Куїнджі, С.Васильківського та ін.</p>
5	<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Учень/учениця:</i> знає про життя прозаїка, його основні твори; розповідає про історію написання роману; коментує його</p>	<p style="text-align: center;">Панас Мирний (П. Рудченко) «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1, 4 частини)</p> <p>Основне про життєвий і творчий шлях. Загальна характеристика творчості.</p>

	<p>сюжет (1,4 частини); характеризує головні образи-персонажі, зокрема Чіпки, пояснює його поведінку психологічними чинниками; визначає роль головних жіночих образів у творі, розкриває їх.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: порівнює роман із «Кайдашевою сім'єю» І.Нечуя-Левицького; знаходить спільне та відмінне в художній манері прозаїків; коментує власне розуміння понять честі, справедливості, людської гідності й можливі способи їхнього ствердження; висловлює власні судження про ці поняття.</p> <p>НЛ-2,3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення значення правильності життєвого вибору для становлення й ствердження людини.</i></p>	<p>Перший український соціально-психологічний роман, свідчення його можливостей у художньому дослідженні дійсності. Співавторство з І.Біликом. Широта представлення народного життя. Шлях Ничипора Варениченка: від правдошукацтва до розбійництва. Жіночі образи, ствердження народних поглядів на духовне здоров'я людини.</p> <p>ТЛ: соціально-психологічний роман. МЗ: соціально-економічне становище в Україні 1870-х років (<i>історія</i>). МК: «Кайдашева сім'я» І.Нечуя-Левицького; «Повія» Панаса Мирного; «Воскресіння» Л.Толстого.</p>
<p>4</p>	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: розповідає про історію виникнення «театру корифеїв», його склад, популярність; називає авторів творів, написаних для професійного українського театру; знає про першу народну артистку України (УСРР).</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: розуміє специфіку виражальних засобів театрального мистецтва.</p> <p>НЛ-2 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Прищеплення любові до театру, розвиток уміння цінувати красу й художню досконалість драматичного мистецтва.</i> <i>Виховання відчуття гордості за «театр корифеїв», що зіграв важливу роль у формуванні національної самосвідомості народу.</i></p> <p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає основне з життєвого і творчого шляху драматурга; розуміє причини просвітницьких ідейних пріоритетів світогляду письменника; визначає жанр драматичного твору; знає зміст п'єси «Мартин Боруля»; розповідає</p>	<p>«ТЕАТР КОРИФЕЇВ» Розвиток драматургії: соціально-побутові та історичні драми й комедії М.Старицького, М.Кропивницького, Панаса Мирного та ін. Від аматорських гуртків до професійного «театру корифеїв», що став «школою життя» (І.Франко). Перші театральні трупи М.Кропивницького та М.Старицького. Родина Тобілевичів та український театр. Популярність «театру корифеїв» в Україні та за її межами. Перша народна артистка України Марія Заньковецька.</p> <p>Іван Карпенко-Карий (І. Тобілевич) «Мартин Боруля» Основне про життєвий і творчий шлях митця, світогляд, багатогранність діяльності. Жанрова різноманітність творів. І. Карпенко-Карий і «театр корифеїв». Драматургічне новаторство письменника. Комедія «Мартин Боруля», її сценічна</p>

	<p>про історичну основу твору; характеризує головного героя; розуміє причини його особистої драми; дає характеристику іншим персонажам; визначає головний конфлікт твору; розкриває значення творчості І.Карпенка-Карого для розвитку української драматургії.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: визначає проблеми, порушені у творі, розуміє їх актуальність для сучасного життя; висловлює судження про духовні й матеріальні цінності; застосовує набуті знання для порівняльного аналізу творів української та зарубіжної літератур; розуміє специфіку виражальних засобів театрального мистецтва.</p> <p>НЛ-2,4 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення думки, що життєва позиція кожного важлива для всього суспільства.</i> <i>Усвідомлення можливих негативних наслідків компромісних рішень (компроміс переконань – шлях до зради).</i></p>	<p>історія. Дворянство як міф про краще життя. Підміна особистісних етичних цінностей (чесності, порядності, працелюбства) станомою приналежністю. Психологічна переконливість розкриття образу Мартина Борулі. Значення творчості І. Карпенка-Карого.</p> <p>ТЛ: комедія. МЗ: розвиток театрального мистецтва в Україні наприкінці ХІХ ст. (<i>історія</i>). МК: хорова композиція «Вечорниці» П.Ніщинського, опери «Запорожець за Дунаєм» С.Гулака-Артемівського, «Тарас Бульба» М.Лисенка. «Міщанин-шляхтич» Ж.-Б. Мольєра. Фільм-вистава «Мартин Боруля» (1953; реж. Г.Юра). «Сто тисяч» у постановці Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка (Київ).</p>
12	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає біографію І. Франка, основні царини його громадсько-політичної, наукової, мистецької, перекладацької діяльності, розуміє її значення в історії української літератури; висловлює власне ставлення до І.Франка як багатогранної особистості.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: висловлює судження про проблему вибору людини у вирішальній ситуації, потребу вчитися впродовж життя для формування себе як багатогранної особистості.</p> <p>НЛ-1,2,4 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Формування на прикладі життя І.Франка ціннісного переконання про можливість досягнення силою духу світових вершин інтелекту.</i></p>	<p>ТИТАН ДУХУ І ДУМКИ Іван Франко «Гімн» («Замість пролога»), «Сікстинська мадонна», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...», «Легенда про вічне життя», «Мойсей», «Сойчине крило» Письменник, учений, громадський діяч. Багатогранність діяльності, її вплив на культурний і політичний розвиток України. Франко-перекладач, публіцист. Значення творчості для розвитку української літератури, у пробудженні національної свідомості. Творчість І.Франка в музиці.</p> <p>МЗ: Україна наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. (<i>історія</i>). МК: музика М.Лисенка, С.Людкевича, Б.Лятошинського, А.Кос-Анатольського та ін. до творів І.Франка. Переклади І.Франком творів давньогрецьких поетів, Дж.Мільтона, Д.Байрона, Й.Гете, Г.Гейне, В.Гюго, А.Міцкевича та ін.</p>
	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця:</p>	<p>Лірика збірки «З вершин і низин». Загальне уявлення про композицію збірки. Творчість</p>

знає композицію збірки «З вершин і низин»; **пояснює** назви основних віршів; **розуміє** ключові смисли, закладені в поезіях; **характеризує** образ «вічного революціонера»; **аналізує** поетичні тексти; **висловлює** власну думку про актуальність поезії І. Франка для сучасності.

Ключові компетентності

Учень/учениця:

розрізняє засоби художнього вираження в поезіях; **пояснює** роль уживання художніх засобів; **дискутує** з приводу порушених у віршах проблем; толерантно **відстоює** власну позицію.

НЛ-1,2

Емоційно-ціннісне ставлення

Усвідомлення позитивного впливу поезії на людину. Формування переконання, що за будь-яких обставин необхідно залишатися з народом, його цінностями.

Предметні компетентності

Учень/учениця:

розповідає про зб. «Зів'яле листя»; виразно й осмислено **читає** твори, **аналізує** їх; **визначає** й **коментує** засоби художнього вираження; **знає** і **пояснює** відмінність між громадянською та інтимною лірикою.

Ключові компетентності

Учень/учениця:

висловлює судження про важливість кохання в житті людини; **порівнює** специфіку виражальних засобів у поезії і музиці в розкритті інтимних мотивів; **аналізує** сучасні інтерпретації інтимної лірики І. Франка в музичних композиціях.

Вивчає напам'ять: 1 поезію (на вибір).

НЛ-1,2

Емоційно-ціннісне ставлення

Усвідомлення того, що кохання – найвеличніше з почуттів, яке надихає людину на шляхетні вчинки.

Предметні компетентності

Учень/учениця:

знає філософську поезію І. Франка; **пояснює** провідні мотиви в «Легенді про вічне життя»; **розуміє** значення

великих майстрів Відродження; символ вічної жіночності, материнства, краси; суперечки про роль краси і користі («Сікстинська мадонна»).

Франкова концепція поступу людства, вираження незламного оптимізму («Гімн» («Замість пролога»)).

МК: «Іван Франко» І.Труша; ілюстрації А.Базилевича; «Сікстинська мадонна» С.Рафаеля; гімн «Вічний революціонер» (1899) М.Лисенка.

Поетична збірка «Зів'яле листя», загальне уявлення про її композицію. «**Ой ти, дівчино, з горіха зерня**», «**Чого являєшся мені...**» Місце любовної теми у творчості І.Франка. Життєві імпульси появи творів (автобіографічність). Широка емоційна гама почуттів ліричного героя, ствердження невмирущості почуттів, ідеалу кохання.

МК: цикли любовної лірики Овідія, Катулла, Данте, Ф.Петрарки, А.Міцкевича.

Ілюстрації до зб. «Зів'яле листя» А.Чебикіна. Пісні на слова І.Франка в сучасному виконанні.

Філософська поезія. Змістовий зв'язок «**Легенди про вічне життя**» з поезією збірки «Зів'яле листя». Драматизм людських стосунків, роздуми про взаємність кохання.

слова «легенда», подвійну природу дару; **аналізує** текст; **визначає** проблеми й підтекст твору; **пояснює** алюзію на Олександра Македонського; **характеризує** сутність дарунку богів; **висловлює** власну думку про те, чому він став неприйнятним для людей.

Ключові компетентності

Учень/учениця:

висловлює власні міркування про вчинки й характер героїв, наскільки праведними й чистими є їхні помисли під час передаровування; **аналізує** та **інтерпретує** твір в аспекті загальнолюдських цінностей.

НЛ-1,2, 3,4

Емоційно-ціннісне ставлення

Усвідомлення відповідального ставлення до життя. Осмислення негативної ролі лицемірства в житті сучасної людини.

Предметні компетентності

Учень/учениця:

знає місце поеми «Мойсей» у творчому доробку І. Франка; **пояснює** поняття «філософська поезія», «терцини», «гімн», «сонет»; **розуміє** специфіку сюжетних ліній, найнапруженіші моменти поеми; **характеризує** алегоричність образу Мойсея; **аналізує** засоби художнього вираження в тексті; **висловлює** власну позицію щодо ролі провідника нації в долі народу та **міркує** про майбутнє.

Ключові компетентності

Учень/учениця:

висловлює судження про те, як виховувати в собі риси відповідальності, мужності; як спрогнозувати можливі наслідки діяльності; **зіставляє** специфіку розкриття мотиву шукань землі обітваної в Біблії та художній літературі; **шукає** інформацію про українських письменників, які переосмислювали образ Мойсея; **бере участь у дискусії** щодо проблеми безвідповідальності в житті людини; **зіставляє** специфіку розкриття теми в літературі й музиці.

НЛ-1,2

Поема «**Мойсей**» – один із вершинних творів І.Франка. Проблематика твору: історичний шлях нації, визначна особистість як її провідник, пробудження національної свідомості, історичної пам'яті. Пролог до поеми – заповіт українському народові.

ТЛ: філософська поезія, терцини, гімн, сонет.
МК: скульптура «Мойсей» Мікеланджело як поштовх до написання поеми. Опері «Мойсей» та «Назон» А.Тенберга, «Мойсей» (за І.Франком) М.Скорика. Повість «Авірон» Г.Хоткевича.

	<p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення ролі кожного в історичному процесі, здатності брати на себе відповідальність за Батьківщину в її складні періоди.</i></p>	
	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає про І. Франка як прозаїка; визначає ознаки романтизму в повісті «Захар Беркут» (історична тематика, гостросюжетність, абсолютизація позитивних і негативних героїв); розуміє морально-етичні проблеми, які порушені у творі; висловлює власну думку про актуальність творчості І. Франка для XXI ст.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: пояснює важливий моральний урок, який продемонстрували герої власним учинком; висловлює судження про кохання, яке долає час, про вірність, справедливість; швидко й ефективно шукає інформацію, використовуючи різні джерела.</p> <p>НЛ-1,2 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення неминучості перемоги добра над злом. Шанобливе ставлення до творчості І. Франка. Усвідомлення його внеску у світову культуру.</i></p>	<p>Проза І. Франка (ідеї, проблеми). Художні шукання прозаїка. Франко й український модернізм.</p> <p>Історична повість «Захар Беркут». Змалювання героїчної боротьби русичів проти монголо-татарських нападників. Патріотичний мотив, його зв'язок із розгортанням сюжету.</p> <p>Роль І. Франка в розвитку драматургії й театру («Украдене щастя»). Значення творчості І. Франка, її актуальність.</p> <p>ТЛ: поняття про модернізм.</p> <p>МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>); мовні особливості творів (<i>українська мова</i>).</p> <p>МК: фільм «Великі українці. Іван Франко» (2008; реж. Софія Чемерис; ведучий С. Вакарчук).</p>
7	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: має загальне уявлення про модерністські тенденції в українській літературі 1910-х років; про імпресіонізм у літературі та образотворчому мистецтві; знає основні події життєвого і творчого шляху письменника; уміє розпізнавати й аналізувати новелістичний твір; визначає проблематику «Intermezzo»; пояснює глибокий психологізм новели, особливості її композиції; аналізує імпресіоністичну поетику (роль пейзажу, звукових образів, світлотіні); пояснює символічні образи, ускладнені метафори; розкриває образотворчі засоби (внутрішній монолог, прийом контрасту); знає зміст повісті «Тіні забутих</p>	<p>МОДЕРНА УКРАЇНЬСЬКА ПРОЗА</p> <p>Особистісні чинники у світогляді людини на рубежі століть. Посилення зв'язку з культурою Європи, активні націотворчі процеси. Основні риси українського прозового модернізму. «Нова школа» у прозі.</p> <p>Михайло Коцюбинський «Intermezzo», «Тіні забутих предків» Життя і творчість, гуманізм світогляду. Жанр новели у творчості М. Коцюбинського. Еволюція художньої свідомості: від просвітницьких орієнтацій і реалізму до модернізму. Значення стильового новаторства М. Коцюбинського для української літератури.</p> <p>Психологічна новела «Intermezzo» з жанровими ознаками «поезії у прозі». Автобіографічна основа. Проблеми душевної рівноваги, повноцінного життя, специфіки творчого процесу. Психологічно переконливе</p>

	<p>предків»; уміє пояснювати образи й символи твору; аналізує образи Марічки та Івана, розкриває пантеїзм світобачення героїв, виражений через побут, звичаї, обряди, почуття, мораль; уміє показати протиставлення реалій життя внутрішньому світові душевно багатих натур; пояснює роль образу природи у творі; характеризує мовний колорит повісті.</p> <p>Ключові компетентності Учень/учениця: уміє знаходити й систематизувати інформацію з різних джерел для виконання навчальних завдань; ставиться толерантно до інших культур; береже природу й шанує людей, відчуває відповідальність за майбутнє свого народу; уміє пов'язувати події художнього твору з реальним життям і робити висновки; аналізує культуру рідного краю в контексті культурних особливостей різних регіонів України; порівнює особливості імпресіонізму в художній літературі та образотворчому мистецтві.</p> <p>НЛ-1, 2, 3 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення гуманізму як основи світоглядних переконань розвиненої особистості, оптимізму і життєствердження як важливих духовних цінностей буття. Усвідомлення краси природи, її благотворного впливу на людину.</i></p>	<p>розкриття внутрішнього стану людини. Символічні образи, ускладнена метафора. Поетика імпресіонізму.</p> <p>МК: «Intermezzo» М.Скорика. Малярство художників-імпресіоністів П.Сезанна, К.Моне, К.Піссаро, О.Ренуара, М.Бурачека («Овини»). «Портрет Михайла Коцюбинського» М.Жука.</p> <p>Повість «Тіні забутих предків». Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю. Світ людини у зв'язку зі світом природи. Фольклорне тло твору. образи й символи повісті. образи Івана та Марічки як втілення романтичної ідеї незнищенності кохання.</p> <p>ТЛ: психологічна новела, «поезія в прозі», імпресіонізм. МЗ: особливості мови персонажів (<i>українська мова</i>); навички ІТ (<i>інформатика</i>); Дж.Джойс і література «потіку свідомості» (<i>зарубіжна література</i>). МК: фільм «Тіні забутих предків» (1964; реж. С.Параджанов). «Трембітарі» І.Труша. Ілюстрації Г.Якутовича до твору. «Ромео і Джульєтта» В.Шекспіра.</p>
<p>5</p>	<p>Предметні компетентності Учень/учениця: знає основні віхи життєвого і творчого шляху О.Кобилянської; дає загальну характеристику творчості письменниці; аналізує новели, зосереджуючи увагу на створенні образів нових жінок-інтелектуалок; характеризує образи в їхньому порівнянні.</p> <p>Ключові компетентності Учень/учениця: логічно висловлює власні думки, дає оцінку героїням, використовуючи навички критичного мислення; виявляє лідерські якості за аналогією</p>	<p>Ольга Кобилянська «Impromptu phantasie», «Valse melancholique» Життя і творчість. Формування світогляду письменниці (вплив європейської культури, українського феміністичного руху). Її проза – зразок раннього українського модернізму. Жанрові особливості, провідні теми та ідеї. Краса вільної душі, аристократизм духу як провідні мотиви новел «Impromptu phantasie», «Valse melancholique». Автобіографізм «Impromptu phantasie» («Фантазія-експромт»). Становлення особистості, цілеспрямованої й цілісної натури. Образ ліричної героїні новели-роздуму. образи нових жінок-інтелектуалок: талановитої піаністки Софії, аристократичної</p>

	<p>до героїнь художніх творів, бере на себе відповідальність за прийняття рішення; уміє визначати ситуації, у яких людина потребує підтримки, володіє засобами їх надання; на прикладі головних героїв твору шукає оптимальні шляхи вирішення життєвих проблем; висловлює власні судження про творчість Ф.Шопена; порівнює власні враження із впливом його музики на героїв.</p> <p>НЛ - 2, 3, 4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення рівності жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя як необхідна умова розв'язання актуальних політичних, соціально-культурних та психологічних проблем.</i></p>	<p>Марти, пристрасної і вольової художниці Ганнусі у «Valse melancholique» («Меланхолійний вальс»). Роль образу мелодії вальсу у відтворенні внутрішнього світу героїнь. Глибокий психологізм твору як новаторство О. Кобилянської.</p> <p>МЗ: феміністичний рух наприкінці XIX ст. (<i>історія</i>), особливості мовлення персонажів (<i>українська мова</i>).</p> <p>МК: «Музика» О.Новаківського; фортепіанні твори Ф.Шопена.</p>
<p>4</p>	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає основні віхи життєвого і творчого шляху письменника; коментує зміст новели «Камінний хрест» як модерністського твору; пояснює сюжетно-композиційні особливості, емоційно напружений драматизм ситуації; характеризує образ головного героя Івана Дідуха; розкриває історичну основу новели; пояснює багатозначність символіки камінного хреста, горба, прізвища головного героя.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: установлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями в житті героїв твору; аналізує життєву ситуацію з певної позиції.</p> <p>НЛ-2,3,4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення нерозривної єдності людини з рідною землею.</i></p>	<p>Василь Стефаник «Камінний хрест»</p> <p>Життя і творчість. Новаторство письменника. «Камінний хрест» – психологічне розкриття теми еміграції. Історична основа твору. Сюжетно-композиційні особливості. Трагічна подія – композиційний центр новел Стефаника. Драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображуваного. Багатозначність символічних образів. Камінний хрест – уособлення долі людини. Ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з рідною землею. Останній танець Івана Дідуха перед від'їздом із села як символ трагізму прощання з рідним краєм.</p> <p>ТЛ: експресіонізм.</p> <p>МЗ: еміграція українців за кордон наприкінці XIX – поч. XX ст. (<i>історія</i>); особливості покутського діалекту (<i>українська мова</i>).</p> <p>МК: віршовий цикл «До Бразилії» І.Франка. «Крик» Е.Мунка. «Портрет Василя Стефаника» М.Жука. «Несіння хреста» В. Кравцевича. Сонати, симфонії Л. ван Бетховена, які любив В.Стефаник. Екранізація твору (реж. Л.Осика).</p>
<p>4</p>	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає основні події життєвого і творчого шляху письменника, про його громадську та політичну діяльність; знає зміст, тематику й проблематику новели «Момент»;</p>	<p>Володимир Винниченко «Момент»</p> <p>Життя і творчість, громадська і політична діяльність. Винниченко-художник. Прозові й драматичні твори. Перший український науково-фантастичний роман «Сонячна машина», його популярність у</p>

	<p>розкриває філософський підтекст твору; характеризує образ панни, роль героя-оповідача; аргументовано передає власні роздуми про миттєве й вічне, сенс життя, щастя людини; розкриває імпресіоністичну поетику твору; висловлює свої судження про актуальність для нашого часу порушених письменником проблем, аргументує їх прикладами з тексту; уміє означити місце В.Винниченка в українській літературі.</p> <p>Ключові компетентності Учень/учениця: проявляє активність, ініціативність в особистому чи/та суспільному житті; прагне бути рішучим/рішучою в реалізації особистісних і суспільних цілей; здатний/здатна виявляти свої почуття, керувати ними; розуміє почуття інших людей; уміє пов'язувати події художнього твору з реальним життям і робити висновки; логічно висловлює власні думки; дає оцінку героям, використовуючи навички критичного мислення.</p> <p>НЛ – 2, 3, 4 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення художнього слова як увічного для поколінь досвіду життя людини, її думок, переживань.</i></p>	<p>1920-ті роки. Успіх п'єс В.Винниченка на світовій сцені.</p> <p>Поєднання в новелі «Момент» реалістичного змалювання дійсності та філософського підтексту (плинність життя, щастя людини, мить – частинка вічності тощо). Образ панни (Мусі) – утілення ідеї вічної жіночності, краси. Імпресіонізм новели.</p> <p>Значення літературно-художньої спадщини В.Винниченка.</p> <p>МЗ: національно-визвольні змагання початку 1920-х років (<i>історія</i>).</p> <p>МК: західноєвропейський модернізм. Малярські роботи В.Винниченка, К.Моне, О.Мурашка, М.Глуценка. Екранізація творів В.Винниченка.</p>
12	<p>Предметні компетентності Учень/учениця: знає основне з життя і творчості письменниці; розкриває мотиви віршів; характеризує композиційні й ритмомелодичні особливості, образи-символи, алегоричні образи; визначає основні проблеми, порушені в «Лісовій пісні»; розкриває фольклорну основу; характеризує образи; порівнює образи Мавки й Килини; уміє показати на прикладах з тексту духовну бідність Килини й матері Лукаша, їхню меркантильність, байдужість до краси, природи, мистецтва; розкриває красу глибокого почуття, антигуманність меркантильності та користолюбства; висловлює власні судження про життя і творчість Лесі Українки. Вивчає напам'ять: «<i>Contra spem spero!</i>».</p>	<p>ОБРАЗНЕ СЛОВО ПОЕТИЧНОГО МОДЕРНІЗМУ</p> <p>Альманах «З-над хмар і з долин», угруповання «Молода муза» – зв'язок із зарубіжною літературою, «нова» драма на межі століть.</p> <p>Леся Українка (Лариса Косач) «Contra spem spero!», «Слово, чому ти не твердая криця...», «Мріє, не зрадь», «Стояла я і слухала весну...», «Лісова пісня»</p> <p>Життєвий і творчий шлях. Драматична спадщина. Роль родини, культурного оточення й самоосвіти у формуванні світобачення письменниці. Збірка поезій «На крилах пісень», її висока оцінка І.Франком. Основні цикли поезій. Неоромантизм як основа естетичної позиції Лесі Українки. «<i>Contra spem spero!</i>» як світоглядна декларація сильної, вольової особистості. Символічність, романтичні образи,</p>

	<p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: уміє знаходити та систематизувати інформацію з різних джерел для виконання навчальних завдань; усвідомлює значення етичних норм в особистому та суспільному житті, прагне їх дотримуватися; уміє пов'язувати події художнього твору з реальним життям і робити висновки; логічно висловлює власні думки; дає оцінку героям, використовуючи навички критичного мислення; критично оцінює результати людської діяльності в природному середовищі. НЛ-1,2,3,4 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Виховання поваги до життя-подвигу славетної українки. Переконавання, що за будь-яких обставин потрібно зберігати стоїцизм духу. Усвідомлення духовної цінності неоромантичного світогляду. Розуміння того, що любити «слово у вірші» – могутній засіб впливу на духовність, інтелект людини. Розвиток естетичного смаку. Усвідомлення кохання як життєствердного почуття, творчої сили, що стимулює духовне піднесення, збагачення, розквіт людини. Уміння бачити переваги високої духовності над буденністю.</i></p>	<p>образотворчий прийом контрасту. Призначення поета й поезії, мужність ліричної героїні, автобіографічні мотиви («Слово, чому ти не твердая криця...»). Відданість своїм мріям, наполегливе прагнення до мети («Мріє, не зрадь»). Зображення повені людських почуттів у вірші «Стояла я і слухала весну...».</p> <p>Драма-феєрія «Лісова пісня». Фольклорно-міфологічна основа. Символічність образів Мавки і дядька Лева – уособлення духовності і краси. Мати Лукаша й Килина – антиподи головній героїні Мавці. Симбіоз високої духовності і буденного прагматизму в образі Лукаша.</p> <p>Природа і людина у творі. Неоромантичне ствердження духовної сутності людини, її творчих можливостей. Конфлікт між буденним життям і високими пориваннями особистості, дійсністю і мрією. Почуття кохання Мавки й Лукаша як розквіт творчих сил людини. Художні особливості драми-феєрії.</p> <p>ТЛ: неоромантизм, драма-феєрія. МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>); особливості мовлення персонажів (<i>українська мова</i>). МК: «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського. Музика П.Чайковського, Ф.Шопена, Т.Шумана, Л.Бетховена – улюблених композиторів Лесі Українки. Живопис І.Айвазовського, О.Мурашка, який любила Леся Українка. Ілюстрації до «Лісової пісні» С.Караффи-Корбут. Фільми «Лісова пісня. Мавка» (1981; реж. Ю.Ілленко), «Іду до тебе» (1971; реж. М.Мащенко).</p>
3	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає основне про творчу біографію М. Вороного, маніфест символістів; розуміє природу символу в поезіях; характеризує специфіку символістської дійсності; аналізує основні мотиви у віршах М. Вороного; висловлює власну думку про природу й мистецтво; визначає жанр твору, ключові риси символістської поетики; пояснює смислову і настроєву значущість зорових, кольорових, тактильних образів. <u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця:</p>	<p>Микола Вороний «Блакитна Панна», «Інфанта» Коротко про життя і творчість, багатогранну діяльність митця. М. Вороний – ідеолог модернізації української літератури. Естетична програма митця, націленість на модерністські течії в новій літературі. Його творчість – перша декларація ідей і форм символізму. Єдність краси природи і мистецтва, образотворчі засоби в поезії («Блакитна Панна»). Узагальнено-ідеалізований жіночий образ як сюжетний центр символістського твору. Мотив самотності людини. Згадка про революцію як данина естетиці доби соціальних перетворень («Інфанта»).</p>

	<p>знаходить потрібну інформацію; творчо використовує довідкові матеріали, словники для поглиблення знань про символізм у літературі й мистецтві; сприймає і розуміє естетику образного слова, його значення для розвитку естетичного смаку, естетичної розвиненості людини.</p> <p>Вивчає напам'ять: «Блакитна Панна».</p> <p>НЛ-1,2</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Поцінування краси поетичного слова, його здатності об'єднувати людей роздумами над вічними проблемами життя.</i></p>	<p>ТЛ: символізм.</p> <p>МЗ: розвиток культури, мистецтва наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. (<i>історія</i>); навички ІТ (<i>інформатика</i>).</p> <p>МК: вплив французького й російського символізмів на творчість М.Вороного. «Портрет Миколи Вороного» М.Жука. «Рай», «Соната» М.Чюрльоніса.</p>
<p>3</p>	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає основне із творчої біографії О.Олеся; розуміє природу символів у його творчості, важливість мови для формування власної ідентичності; аналізує основні мотиви у творчості; розмірковує, чому герої не здатні дійти до омріяного, що заважає подолати земні перешкоди на шляху до щастя; висловлює власну думку про природу людини, її внутрішні боріння й роздвоєність; визначає жанр твору, ключові ознаки символістської поетики.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: усвідомлює важливість гармонійно-го розвитку особистості для самореалізації; дискутує з проблеми збереження мови; презентує власні ідеї щодо розв'язання питань, порушених у творах; порівнює особливості розкриття мотивів творів О.Олеся в літературі, музиці, образотворчому мистецтві.</p> <p>Вивчає напам'ять: «Чари ночі».</p> <p>НЛ-1,2,4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Розуміння, що свобода і незалежність особистості є обов'язковою умовою творчості митця. Усвідомлення того, що любов до рідного краю – джерело творчої наснаги. Усвідомлення мрії як прагнення людини жити краще, спонуки до активної діяльності.</i></p>	<p>Олександр Олесь (О. Кандиба) «З журбою радість обнялась...», «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...», «По дорозі в казку»</p> <p>Коротко про життя і творчість, світоглядні переконання митця. Неоромантичні, символістські тенденції у творчості («З журбою радість обнялась...»). «Чари ночі» – перлина інтимної лірики української поезії. Мотив краси кохання й молодості, філософські роздуми про гармонію людини і природи. Музичність, звукова виразність поезій. Майстерність у відтворенні настрою, емоцій. Експресивне висловлювання патріотичних почуттів («О слово рідне! Орле скутий!..»).</p> <p>Драматичний етюд «По дорозі в казку». Дорога в казку – символ духовних поривань до кращого життя. Маса, гурт людей і їх провідник. Лідер – сильна особистість. Трагічна суперечність між мрією, духовністю й жорстокістю.</p> <p>ТЛ: драматичний етюд.</p> <p>МЗ: символізм у зарубіжній літературі (<i>зарубіжна література</i>).</p> <p>МК: Шевченківські мотиви в поезії О.Олеся, перегуки з творчістю І.Франка. Пісні на слова О.Олеся в сучасному виконанні (М.Бурлаки, О.Короля, гурту «Кому вниз»). Ілюстрації В.Чибаника до зб. «Чари ночі».</p>

	<i>Осмилення благородства вчинків, які здійснюються заради щастя людей.</i>	
4	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: знає про письменників-земляків, їхні твори; розуміє їхній зміст, самостійно характеризує їх; дає оцінку; висловлює власні судження.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: усвідомлює роль читання для власного зростання впродовж життя; застосовує цифрові технології для пошуку необхідної інформації; знає електронні сайти українських бібліотек, використовує їх у процесі навчання й читання художньої літератури; створює електронну продукцію (презентації, буктрейлери тощо) для популяризації улюблених книжок.</p> <p>НЛ-2 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Виховання шанобливого ставлення до митців свого краю як до особливо обдарованих людей, співців рідної землі.</i></p>	<p>ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ Ознайомлення з художніми творами митців рідного краю (відповідно до вікових зацікавлень десятикласників).</p> <p>МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>).</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u> Учень/учениця: характеризує вивчений період української літератури, урахувавши ідейно-художні особливості найпоказовіших творів; висловлює власні судження про них; пояснює їхню актуальність.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Учень/учениця: аналізує життєві ситуації, людські вчинки на матеріалі вивчених творів; бере участь у дискусії довкола питань розвитку української літератури ХІХ ст.; узагальнює отриману інформацію.</p> <p>НЛ-1,2,3,4 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення того, що власна думка і власна позиція важливі для життя людини, її успішної реалізації.</i></p>	<p>УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО Бесіда про вивчені твори української літератури. Обмін думками про знакові для свого часу твори, актуальних нині.</p>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Рівні навчальних досягнень	Бал	Вимоги до вмінь
1. Початковий	1	Учень відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремих літературний факт або явище.
	2	Учень розуміє навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворює якийсь фрагмент окремим реченням.
	3	Учень сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді вислову (з допомогою викладача).
	4	Учень володіє літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
2. Середній	5	Учень володіє матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою викладача відтворює матеріал і наводить приклад з тексту.
	6	Учень володіє матеріалом, відтворює значну його частину, з допомогою викладача знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
	7	Учень володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
3. Достатній	8	Учень володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом викладача виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учень володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, систематизує та узагальнює набуті знання, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
	10	Учень володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює окремі нові літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює з різними джерелами інформації, систематизує та творчо використовує дібраний матеріал.
4. Високий	11	Учень на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них.
	12	Учень вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, схильність до літературної творчості.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. Київ: Грамота, 2018. 256 с.

ДОПОМІЖНА

2. Борзенко О. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 240 с.
3. Коваленко Л. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. Київ: УОВЦ «Оріон», 2018. 320 с.
4. Слоньовська О. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. Київ: Літера ЛТД, 2018. 224 с.
5. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. / Фасоля А. та ін. Київ: Педагогічна думка, 2018. 192 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ:

1. <https://testportal.gov.ua/>
2. <https://znoclub.com/>
3. <https://zno.if.ua/>